

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Recente ontwikkelingen in het Belgische gezondheidsrecht

Christophe Lemmens

Gastprofessor UAntwerpen - Antwerp Health Law and Ethics Chair (AHLEC)

Advocaat-partner Dewallens & partners

Inhoud

- Proefschriften
- Publicaties
- Ziekenhuizen
- Beroepsuitoefening
- Patiëntenrechten
- Kwaliteitswet
- Aansprakelijkheid

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Proefschriften

Proefschriften

- Jasper Debrabander, *Rationalizing patients: clinical decision support systems, patient decision aids and patient autonomy*, UGent, 2024
- Sofia Palmieri, *Ensuring the trustworthy use of Medical AI: a legal perspective*, UGent, 2024
- Antidius Kaitu, *Legal Status and Protection of Unborn Human Life: A Quest for Operationalizing Human Dignity and Ubuntu Principles*, UAntwerpen, 2024
- Victor Schollaert, *Het bestaan en de schadeloosstelling van morele schade*, UAntwerpen, 2025
- Timo Istace, *Legal implications of neurotechnology. Rethinking human rights to protect the mind*, UAntwerpen, 2025
- Erik Kamenjasevic, *Mood enhancement technology: ethical and legal challenges*, KU Leuven, 2025

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Publicaties

Aansprakelijkheidsrecht

- **Thierry Vansweevelt en Britt Weyts, *Handboek Buitencontractueel Aansprakelijkheidsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2025, 1391 p. (2de editie)**

Wilsverklaringen

- Christophe Lemmens, *Voorafgaande wilsverklaringen met betrekking tot het levenseinde*, Reeks notariële praktijkstudies, Mechelen, Wolters Kluwer, 2024, 398 p.

Indicatieve tabel

- **Nomenclatuur schadeposten**
 - Niet-limitatief
- **Reactie op uiteenlopende feitenrechtspraak**
- **Opgesteld door Nationaal verbond van magistraten van eerste aanleg + Koninklijk verbond van vrede-rechters en politierechters (+/- om de 4 j.)**
- **Geen juridisch bindende kracht**
 - Wel gezaghebbend/normerend

INDICATIEVE TABEL 2024

INHOUDSTAFEL

HOOFDSTUK I. SCHADE AAN PERSONEN	165
1. Principes	165
2. De tijdelijke schade	166
2.1. Gezondheidskosten voor de consolidatie	166
2.2. De hulpmiddelen	166
2.2.1. Materiële hulpmiddelen	166
2.2.2. Hulp van derden	167
2.3. De persoonlijke ongeschiktheid	167
2.4. De huishoudelijke ongeschiktheid	167
2.5. De economische ongeschiktheid	168
2.5.1. Verlies van inkomen	168
2.5.2. Verhoogde inspanningen	168
2.6. Schade ontstaan tijdens de studies	168
2.6.1. Verhoogde inspanningen	168
2.6.2. Verlies van een studiejaar	168
2.6.2.1. Materiële schade	168
2.6.2.2. Morele schade	168
2.6.2.3. Achterstand loopbaan	169
2.7. Schade geleden door de naastbestaanden	169
3. De blijvende schade	169
3.1. De wijzen van vergoeding (rente, kapitalisatie, forfait)	169
3.2. Gezondheidskosten na consolidatie	170

Indicatieve tabel

▪ Nieuwigheden

- Bv. verhoging/actualisering verschillende bedragen
- Bv. vork met forfaitaire bedragen voor morele schade bij overlijden van dierbare (i.p.v. vaste bedragen)
 - Bv. partners, 15k tot 45k volgens IT 2024 en 15k volgens IT 2020
- Bv. aanpassingen i.f.v. Boek 6 BW vanaf 1 januari 2025 (bv. bij blijvende schade)

Verslag Euthanasiecommissie

- **11 de verslag van Federale Controle- en Evaluatiecommissie Euthanasie aan wetgevende kamers (2025, cijfers van 2022-2023)**
 - 6389 uitgevoerde euthanasiegevallen
 - Gemiddelde jaarlijkse stijging van 12%
 - 70,6% NL en 29,4 FR (gestage toename dossiers FR, aanbeveling studie)
 - 1 minderjarige
 - 99,4% actueel verzoek en 0,6% voorafgaande euthanasieverklaring
 - 80,8% overlijden binnen afzienbare termijn en 19,2% overlijden niet binnen afzienbare termijn
 - 57,5% kankers, 21,5% polypathologie, ...
 - Geen enkel dossier doorverwezen naar procureur des Konings
 - Aanbevelingen m.b.t. middelen en werking commissie

Raadgevend comité voor Bio-ethiek

- Advies van 18 december 2024 over het rapporteren van incidentele bevindingen tijdens verkennend onderzoek in het kader van de ontwikkeling van thoracale CT-bevolkingsscreening naar longkanker bij een hoogrisicopopulatie
- Advies van 1 oktober 2024 over de impact van een wettelijk kader voor draagvrouwschap op sociale rechten van de verschillende betrokkenen
- Advies van 9 september 2024 over de gepastheid van het vermelden van de etnische achtergrond in protocollen van klinische studies op gezonde vrijwilligers

Federale commissie “Rechten van de patiënt”

- **Advies van 13 september 2024 over het gebruik van taal als een essentieel element van wederzijds begrip tussen een patiënt en een zorgverlener**
 - Begrijpelijke taal als basisvoorwaarde voor goede communicatie en informatieverstrekking
 - Niet geregeld in WPR, ook niet bij hervorming in 2024
 - Taalbijstandbeleid met gebruik van taalkundige ondersteuning, zoals tolken, interculturele bemiddelaars, vertaalapplicaties, enz. (best geen familiale tolken)

Federaal regeerakkoord 2025-2029

FEDERAAL REGEERAKKOORD

2025-2029

■ Inzetten op...

- Geïntegreerde zorg
- Ziekenhuisfinanciering en nomenclatuur
 - Pathologie-gestuurde basisfinanciering voor ziekenhuizen + budget o.b.v. 'pay for performance'
 - Beperking supplementen
 - Professioneel zuiver honorarium + netto werkingskosten voor zorgverleners o.b.v. objectieve criteria
 - Behoud van principe dat (tand)arts per prestatie vergoed wordt, met ruimte voor nieuwe financieringsmodellen die interdisciplinaire samenwerking, zorgcontinuïteit, beschikbaarheid en preventie stimuleren
 - Kosten ziekenhuizen voor gehospitaliseerde patiënten worden rechtstreeks aan ziekenhuizen betaald o.b.v. behandelde pathologie, met verdwijnen afdrachten
 - Voor extra- en intramurale ambulante praktijken wordt er praktijktoelage voorzien
 - Behoud van co-governance in ziekenhuizen waarbij artsen betrokken worden bij beheer
 - Evaluatie ziekenhuisnetwerken n.a.v. studie UGent en UZ Gent
 - ...
- Toegang tot en betaalbaarheid van zorg

Federaal regeerakkoord 2025-2029

▪ Inzetten op...

- Voldoende en betaalbare geneesmiddelen en medische hulpmiddelen
- ...
- Ethische thema's
 - Afschaffen anonimiteit van sperma- en eiceldonoren voor toekomst; overgangsmaatregel voor donaties uit verleden, met billijk evenwicht tussen donorkinderen, wensouders en donoren (n.a.v. arrest GwH van 26 september 2024, nr. 102/2024: nu verbod om aan donorkinderen info te geven over donor; legitieme doelstelling (o.a. vermijden donorentekort), maar geen billijk evenwicht tussen alle concurrerende belangen, want absolute voorrang belang donor; wetgever heeft tot t 30 juni 2027 tijd om wet te wijzigen)
 - Discreet bevallen (gegevens moeder bijgehouden door onafhankelijke instantie en alleen toegankelijk voor kind)
 - Wettelijk kader voor altruïstisch hoogtechnologisch draagvrouwschap (geen genetische band tussen draagvrouw en kind)
 - Maatschappelijk debat rond vrijwillige zwangerschapsafbreking verderzetten o.b.v. rapport expertencomité
 - Euthanasie: *“Op een grondige wetenschappelijke basis streven we naar een uitbreiding van de voorafgaande wilsverklaring naar personen met wilsonbekwaamheid omwille van dementie en onderzoeken we onder welke voorwaarden dit haalbaar is. Het kader dat op basis daarvan zal gecreëerd worden, dient voldoende aandacht te besteden aan de bescherming van het de wilsonbekwame persoon en de zorgverleners die deze persoon hun vraag tot euthanasie inwilligt op basis van de voorafgaande verklaring. We blijven inzetten op betere palliatieve zorg voor patiënten met dementie”*

Beleidsverklaring minister volksgezondheid

- Beleidsverklaring van 13 maart 2025, DOC Kamer 2024-25, 56, 0767/009
- Verdere uitwerking regeerakkoord

Vlaams regeerakkoord 2024-2029

- **Inzetten op...**
 - Preventie
 - Ouderenzorg
 - Personen met een handicap
 - Mentaal welzijn, mentale weerbaarheid en veerkracht
 - Voldoende kwaliteitsvolle zorgverleners
 - ...

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Ziekenhuizen

Ziekenhuisconcentraties

- **Positie Belgische Mededingingsautoriteit (BMA) juli 2020: netwerken moeten zich als “concentratie” aanmelden, op straffe van hoge boetes**
- **Wet van 29 maart 2021 tot wijziging van de gecoördineerde wet van 10 juli 2008 op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen, wat de toepassing van de voorafgaande controle op concentraties van de klinische netwerking tussen ziekenhuizen betreft, BS 16 april 2021**
 - Uitzondering voor oprichting ziekenhuisnetwerk en latere wijziging samenstelling daarvan
- **Art. 57 wet van 29 maart 2024 tot uitvoering van Verordening (EU) 2022/1925 van het Europees Parlement en de Raad van 14 september 2022 over betwistbare en eerlijke markten in de digitale sector, en tot wijziging van Richtlijnen (EU) 2019/1937 en (EU) 2020/1828 en tot wijziging van diverse bepalingen houdende de organisatie en de bevoegdheden van de Belgische Mededingingsautoriteit, BS 3 mei 2024**
 - Concentraties van ziekenhuizen niet aanmeldingsplichtig (alle mogelijke samenwerkingsvormen en ongeacht of ze deel uitmaken van zelfde netwerk of niet), tenzij samen omzet van meer dan 900 mio euro en minstens 2 ziekenhuizen elk een omzet van minstens 250 mio euro
 - Bv. beslissing BMA-2024-CC-24 van 1 juli 2024 m.b.t. GZA Ziekenhuizen – Ziekenhuis Netwerk Antwerpen / Ziekenhuis aan de Stroom: goedkeuring met voorwaarden/verbintenissen (o.a. m.b.t. supplementen)

Ereloonsupplementen – zware medische beeldvorming

- **Art. 11 wet van 13 november 2023 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid, BS 24 november 2023**
 - Verbod van ereloonsupplementen bij patiënten die niet gehospitaliseerd zijn en aan wie in het ziekenhuis verstrekkingen worden verleend met toepassing van zware medische beeldvorming (CT, SPECT-CT, PET, PET-CT, PET-NMR, NMR)
 - Reden: toegankelijkheid van zorg, beperkte keuzevrijheid, essentiële diagnostiek, financiering van de apparatuur door de overheid
 - Wel supplementen mogelijk indien de verstrekkingen worden verleend op uitdrukkelijk verzoek van de patiënt tussen 18 en 8 u of op zaterdag, zondag en feestdagen, mits info over financiële gevolgen en uitdrukkelijke, schriftelijke toestemming patiënt
 - Nooit supplementen indien voorschrijvende arts melding maakt van dringende medische noodzaak
 - Vordering tot schorsing verworpen door GwH 16 mei 2024, nr. 56/2024
 - Vordering tot vernietiging verworpen door GwH 6 februari 2025, nr. 20/2025

Varia

- **KB van 7 mei 2024 tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 april 2014 tot vaststelling van het maximum aantal toestellen voor magnetische resonantie tomografie dat uitgebaat mag worden, BS 30 mei 2024**
 - Verhoging van max. aantal toestellen voor magnetische resonantie tomografie dat uitgebaat mag worden + verdeling over gewesten
- **KB van 3 mei 2024 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve overeenkomst van 22 februari 2024, gesloten binnen de Nationale Paritaire Commissie Artsen-Ziekenhuizen, over het stabiliseren van de honorariumsupplementen en afdrachten, BS 30 mei 2024**
 - Standstill ereloonsupplementen en afdrachten op artsenhonoraria in ziekenhuizen verlengd tot 31 december 2024
- **KB van 10 april 2025 tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 april 2002 betreffende de vaststelling en de vereffening van het budget van financiële middelen van de ziekenhuizen, BS 23 april 2025**
 - Wijzigingen m.b.t. o.m. interziekenhuisvervoer, geïntegreerd elektronisch patiëntendossier, cyberveiligheid en HR-versterking
 - Sommige budgetposten worden verminderd, andere komen erbij.
 - RvS waarschuwt voor rechtsonzekerheid o.w.v. talrijke wijzigingen, soms aanzienlijke lengte en ongelukkige indeling van sommige artikelen

Varia

- **Besluit Vlaamse Regering van 15 november 2024 tot wijziging van regelgeving over erkenningsnormen voor ziekenhuizen en hun diensten, voor een dienst voor medische beeldvorming waarin een transversale axiale tomograaf wordt opgesteld, voor een functie gespecialiseerde spoedgevallenzorg, voor een functie voor intensieve zorg, voor een functie mobiele urgentiegroep, voor het zorgprogramma voor oncologische basiszorg en het zorgprogramma voor oncologie, voor het coördinerend gespecialiseerd oncologisch zorgprogramma voor borstkanker en het gespecialiseerd oncologisch zorgprogramma voor borstkanker, BS 18 december 2024**
 - Wijzigingen diverse erkenningsnormen
- **Wet van 18 mei 2024 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid en financiën, BS 4 juni 2024 (art. 9)**
 - Leden medische netwerkraad worden rechtstreeks gekozen door en onder artsen werkzaam binnen netwerk (art. 143/2 ZHW)
 - Transitieperiode: gemandateerde delegatie vanuit MR'en gedurende eerste 5 jaar na erkenning netwerk (art. 143/1, lid 2 ZHW)
 - Vele netwerken opgericht vanaf 1 januari 2020, dus rechtstreekse verkiezingen nakende, maar verlenging termijn van 5 tot 7 jaar
- **KB van 7 mei 2024 betreffende het traumaregister in het kader van het zorgprogramma "majeur traumazorg", BS 27 mei 2024**
 - Verplichting voor algemene ziekenhuizen met een functie gespecialiseerde spoedgevallenzorg of eerste opvang van spoedgevallen om vanaf 2025 gegevens over majeure trauma's te verzamelen en over te maken aan de FOD Volksgezondheid m.o.o. voorbereiding normering m.b.t. majeure trauma's

Varia

- **Wet van 26 april 2024 betreffende de Zorgcentra na Seksueel Geweld, BS 31 mei 2024**
 - Omvattend wettelijk kader betreffende de werking, financiering, erkenning ... van de Zorgcentra na Seksueel Geweld (ZSG)
 - Zorgcentrum na Seksueel Geweld is een door het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen bekrachtigd samenwerkingsverband tussen een ziekenhuis, de politiediensten en het openbaar ministerie
 - Doel is multidisciplinaire ondersteuning
 - Bepalingen over o.a. rol van elke actor en rechten slachtoffer
- **Ordonnantie Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 16 mei 2024 betreffende de financiering van de infrastructuur van ziekenhuizen en psychiatrische verzorgingstehuizen, BS 4 juni 2024**
 - Eigen regeling Brussel m.b.t. financiering infrastructuur ziekenhuizen en psychiatrische verzorgingstehuizen
 - Zie ook: Besluit Verenigd College Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van 3 oktober 2024 betreffende de financiering van de infrastructuur van ziekenhuizen en psychiatrische verzorgingstehuizen, BS 30 december 2024

Varia

▪ GwH 13 maart 2025, nr. 44/2025

- Art. 23 van de wet van 6 november 2023: verbod om toeslagen klinische biologie aan te rekenen aan patiënt
- Vernietigingsberoep verworpen

▪ Cass. 4 oktober 2024

- Ziekenhuisarts is arts die verbonden is aan het ziekenhuis (art. 8, 4° Ziekenhuiswet 10 juli 2008)
- Arts die in ziekenhuis feitelijk wordt toegelaten en er o.a. jarenlang werkt, ingeschakeld is in wachtdienst en wiens erelonen centraal worden geïnd is niet noodzakelijk een ziekenhuisarts; er moet een juridisch element/formele aanstelling of benoeming door ziekenhuisbeheerder zijn

▪ GwH 3 oktober 2024, nr. 107/2024

- Art. 909 oud BW (nu art. 4.142 BW)
- Ongrondwettig dat verbod om schenkingen en legaten van bewoner van woonzorgcentrum te ontvangen enkel geldt voor beheerders en personeel woonzorgcentrum, maar niet voor woonzorgcentrum zelf
- Volgens GwH kunnen ook rechtspersonen, via hun wettelijke vertegenwoordigers, zichzelf voordeel verschaffen door misbruik te maken van de zorgrelaties, zodat het eveneens noodzakelijk is om bewoners van woonzorgcentra tegen handelingen van woonzorgcentrum zelf te beschermen

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Beroepsuitoefening

Zorg op afstand

- **KB van 27 maart 2025 tot uitvoering van artikel 34, vijfde lid, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, BS 7 april 2025**
 - Vóór Covid-19-pandemie had België geen specifieke regelgeving voor telegeneeskunde; KB nr. 20 van 13 mei 2020 houdende tijdelijke maatregelen in de strijd tegen de COVID-19 pandemie en ter verzekering van de continuïteit van zorg in de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging, BS 19 mei 2020
 - Zorg op afstand: verlenen van geneeskundige verstrekkingen d.m.v. informatie- en communicatietechnologieën in situaties waarin zorgverlener of meerdere zorgverleners en rechthebbende zich niet op dezelfde locatie bevinden
 - Tegemoetkoming RIZIV voor raadpleging op afstand, behandeling op afstand, expertise op afstand, overleg op afstand, monitoring op afstand en advies op afstand
 - Zorg op afstand wordt alleen vergoed als die verleend wordt door zorgverleners die voldoen aan specifieke wettelijke vereisten binnen België, EU of EER
 - Wat de technologische vereisten en de verplichtingen voor de zorgverleners betreft: er zijn strikte voorwaarden voor de gebruikte technologie, zoals ontbreken van commerciële publiciteit en gebruik van end-to-end encryptie; authenticatie van zorgverleners en patiënten is verplicht, met uitzondering van telefonische communicatie
 - Informatie en toestemming/aanvraag rechthebbende

Varia

- **Wet van 28 juni 2023 tot wijziging van de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, gecoördineerd op 10 mei 2015, teneinde de huidige titel van verpleegkundige aan Richtlijn 2005/36/EG te verduidelijken en de basisverpleegkundige en de klinisch verpleegkundig onderzoeker hierin op te nemen, *BS 14 juli 2023***
 - O.a. opneming van basisverpleegkundige
 - Vernietigingsberoep tegen enkele artikelen verworpen door GwH van 20 februari 2025, nr. 24/2025
- **Wet van 18 mei 2024 tot wijziging van de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, gecoördineerd op 10 mei 2015, teneinde de hervorming van de verpleegkunde, de afschaffing van de Technische Commissies voor verpleegkunde en de paramedische beroepen en de aanpassing van de taken van de Federale Raden voor verpleegkunde en paramedische beroepen hierin op te nemen, *BS 30 mei 2024***
 - Verderzetting hervorming verpleegkunde, o.a. definitie verpleegkundige zorg, omschrijving en taken verpleegkundig specialist en verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg en Technische Commissie voor Verpleegkunde vervangen door de Federale Raad voor Verpleegkunde
- **KB van 21 april 2024 betreffende vergoedingen aan zelfstandige verpleegkundigen en zorgkundigen die (her)intreden in de sector van de thuisverpleging en aan verpleegkundigen die hen begeleiden, *BS 21 mei 2024***
 - Vergoedingen (onder bepaalde voorwaarden, o.a. opleiding en praktijkstage) voor verpleegkundigen of zorgkundigen (en hun begeleider) die (her)intreden in de sector thuisverpleging na volledige inactiviteit van ten minste drie opeenvolgende jaren terwijl die activiteit van verpleegkundige of zorgkundige voor hen toegankelijk was

Varia

- **Besluit Vlaamse regering van 19 juli 2024 tot bepaling van het maximumaantal kandidaten dat tot de opleiding tot bepaalde bijzondere beroepstitels kan worden toegelaten voor het jaar 2027 en tot intrekking van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2024 tot bepaling van het maximumaantal kandidaten dat tot de opleiding tot bepaalde bijzondere beroepstitels kan worden toegelaten voor het jaar 2027, BS 30 juli 2024**
 - Bepaling subquota bijzondere beroepstitels artsen-specialisten en tandarts-specialisten aan Vlaamse universiteiten in 2027
- **Besluit Vlaamse Regering van 21 juni 2024 tot wijziging van de regelgeving over de samenstelling van de erkenningscommissies voor de paramedische beroepen, verpleeg- en zorgkundigen, kinesitherapeuten, vroedvrouwen en tot wijziging van de taakomschrijving van de Vlaamse Planningscommissie, BS 7 augustus 2024**
 - Wijziging samenstelling erkenningscommissies paramedici, verpleeg- en zorgkundigen, kiné's en vroedvrouwen en wijziging taken Vlaamse planningscommissie
- **KB van 14 juli 2024 tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 januari 2009 houdende onderrichtingen voor apothekers, het koninklijk besluit van 14 december 2006 betreffende geneesmiddelen voor menselijk en diergeneeskundig gebruik en het koninklijk besluit van 15 november 2017 betreffende het contactpunt materiovigilantie en de registratie van distributeurs van medische hulpmiddelen, BS 19 augustus 2024**
 - Punctuele wijzigingen

Varia

- **KB van 19 juli 2024 houdende verlenging van het moratorium op de vestiging van nieuwe apotheken, BS 8 augustus 2024**
 - Verlenging moratorium vestiging nieuwe apotheken tot 7 december 2029 (geen aanvragen of hernieuwde aanvragen tot vestigingsvergunning voor de opening van een nieuwe vestiging, eerder tot 2024)
- **Besluit Regering van de Franse Gemeenschap van 13 november 2024 tot wijziging van de procedures voor de erkenning van beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg, BS 3 december 2024**
 - Coördinatie- en wijzigingsbesluit inzake de erkenning van gezondheidszorgbeoefenaars in de Franse gemeenschap
- **KB van 12 september 2024 tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 december 2006 betreffende geneesmiddelen voor menselijk en diergeneeskundig gebruik, BS 30 september 2024**
 - Mogelijkheid van geneesmiddelen die niet zijn vergund in België voor speciale behoeften en waarvoor er een kritieke onbeschikbaarheid dreigt of is

Varia

- **Wet van 31 januari 2025 houdende de oprichting en de organisatie van het TRIO-platform, BS 17 februari 2025**
 - Oprichting TRIOplatform: platform om medische gegevens uit te wisselen tussen adviserend artsen, arbeidsartsen en huisartsen in het kader van de Terug-naar-werktrajecten van arbeidsongeschikte personen en om individueel dossier te creëren voor elke verzekerde die een Terug-naar-werktraject start
- **KB van 12 mei 2024 tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de lijst van bijzondere beroepstitels voorbehouden aan de beoefenaars van de geneeskunde, met inbegrip van de tandheelkunde, BS 15 juli 2024**
 - Toevoeging nieuwe bijzondere beroepstitels van niveau 2 aan lijst met bijzondere beroepstitels: arts-specialist in de cardiale heelkunde, arts-specialist in de thoracale heelkunde, arts-specialist in de vasculaire heelkunde en arts-specialist in de viscerale heelkunde
- **Wet van 18 mei 2024 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid en financiën, BS 4 juni 2024 (art. 12)**
 - Toevoeging in art. 68/1 WUG: personen die werden gemachtigd titel van psycholoog te dragen (met toepassing van artikel 14 van de wet van 8 november 1993) en die een beroepservaring van minimum drie jaar in het domein van de klinische psychologie kunnen bewijzen, worden met houder van universitair diploma in klinische psychologie gelijkgesteld (n.a.v. arrest GwH 18 januari 2024, nr. 11/2024)

Varia

- **GwH van 3 april 2025, nr. 58/2025**

- Art. 114 Programmawet van 22 december 2023: compenserende heffing om farmaceutische industrie te responsabiliseren en budget terugbetaalbare geneesmiddelen onder controle te houden en evenwicht te waarborgen in begroting ziekte- en invaliditeitsverzekering
- Vernietigingsberoep verworpen

- **Cass. 18 juni 2024**

- Strafrechtelijk gesanctioneerd reclameverbod voor esthetische (niet-)heelkundige ingrepen (art. 20/1 Wet van 23 mei 2013), ongeacht of die ingrepen in België of in het buitenland worden uitgevoerd; rechter moet nagaan of ingrepen waarvoor concreet reclame werd gemaakt therapeutisch of reconstructief doel hebben

- **Cass. 12 december 2024**

- Arts schreef artikel over Covid-19 en kreeg berisping als tuchtsanctie
- Cass. ging over tot vernietiging
- Orde van artsen mag vrijheid van meningsuiting van arts niet zomaar beperken, ook niet in een debat van algemeen belang en bij gebrek aan wetenschappelijke zekerheid; voorwaarde is wel dat meningsuiting gebaseerd is op voldoende feitelijke basis

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Patiëntenrechten

Varia

- **Besluit Vlaamse regering van 20 september 2024 tot wijziging van regelgeving over begraafplaatsen, lijkbezorging en crematoria, BS 9 oktober 2024**
 - Zie eerder: Vlaams Decreet van 9 februari 2024 tot wijziging van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, het decreet van 12 juli 2013 houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en crematoria en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, BS 5 maart 2024
 - Optie van schenking van lichaam aan de wetenschap toegevoegd aan wilsverklaring lijkbezorging (art. 11 en 12)
 - Vermelding in wilsverklaring; nog steeds zelf regeling treffen met unief naar keuze

Personen met psychiatrische aandoening

- **Wet van 16 mei 2024 houdende diverse bepalingen betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke, BS 27 mei 2024**
 - Wijziging van Wet 26 juni 1990, met inwerkingtreding op 1 januari 2025
 - Geesteszieke wordt persoon met psychiatrische aandoening
 - Behoud van materiële voorwaarden (psychiatrische aandoening, gevaar en geen alternatief)
 - Psychiatrische aandoening: een volgens de huidige stand van de wetenschap als zodanig omschreven aandoening die de realiteitsperceptie, het oordeelsvermogen, de denkprocessen, de stemming of de controle over diens daden ernstig kan verstoren; de onaangepastheid aan de zedelijke, maatschappelijke, religieuze, politieke of andere waarden wordt niet als een psychiatrische aandoening beschouwd
 - Procedure
 - Vrederechter en verzoekschrift met omstandig medisch verslag
 - Model: KB van 12 december 2024 ter uitvoering van artikel 5, § 2, vijfde lid van de wet van 26 juni 1990 inzake de bescherming opgelegd aan een persoon met een psychiatrische aandoening, BS 19 december 2024
 - Spoedprocedure via procureur des Konings (met evt. klinische evaluatie in instelling van max. 48 uur)

Personen met psychiatrische aandoening

- **Wet van 16 mei 2024 houdende diverse bepalingen betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke, BS 27 mei 2024**
 - Maatregelen
 - Beschermende observatie in residentiële instelling
 - Vrijwillige behandeling onder voorwaarden
 - Behandelingsplan arts-patiënt
 - Model: KB van 12 december 2024 ter uitvoering van artikel 4/2, § 2, vierde lid, van de wet van 26 juni 1990 inzake de bescherming opgelegd aan een persoon met een psychiatrische aandoening, BS 19 december 2024
 - Verpleging in familiale omgeving of instelling
 - Duurtijd: initieel max. 40 dagen en verlenging van max. 1 jaar (hernieuwbaar)
 - Lokalisatiewet, dwangbehandeling niet geregeld

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Kwaliteitswet

Universiteit Antwerpen
Faculteit Rechten

Taalbeheersing

- **Wet 18 mei 2024 tot wijziging van de wet van 22 april 2019 inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg en van de wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen voor wat betreft de taalbeheersing van gezondheidszorgbeoefenaars, BS 31 mei 2024**
 - Taalbeheersing door gezondheidszorgbeoefenaars is onontbeerlijk m.o.o. kwaliteitsvolle en veilige gezondheidszorg
 - Visum gezondheidszorgbeoefenaar wordt afgeleverd o.b.v. diploma + bewijs van voldoende kennis van de Nederlandse, Franse of Duitse taal om desbetreffende beroep in België te kunnen uitoefenen
 - Uitzondering voor buitenlandse gezondheidszorgbeoefenaar die op verzoek van en onder verantwoordelijkheid van Belgische gezondheidszorgbeoefenaar bij patiënt die onmogelijk medisch verantwoord kan worden verplaatst welbepaalde uitzonderlijke verstrekkingen inzake gezondheidszorg stelt waarvoor de verantwoordelijke Belgische gezondheidszorgbeoefenaar niet over de nodige expertise beschikt om deze correct uit te voeren en waarvoor de buitenlandse gezondheidszorgbeoefenaar gekend is voor zijn bijzondere expertise

Varia

- **Wet van 18 mei 2024 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid en financiën, BS 4 juni 2024 (art. 10 en 11)**
 - Toevoeging art. 30/1 Kwaliteitswet: Koning bepaalt datum vanaf wanneer gezondheidszorgbeoefenaar die voorschrift opstelt voor geneesmiddelen/gezondheidsproducten/verstrekkingen van gezondheidszorg beslissingsondersteuningssysteem (Prescription search support) moet gebruiken (integratie kwaliteitsrichtlijnen in software d.m.v. bv. pop-ups over indicatie en suggestie ander onderzoek)
 - Toevoeging in art. 16 Kwaliteitswet: geen verplichting voor arts-specialist om verantwoordelijke anesthesist (in opleiding) in onmiddellijke nabijheid van patiënt te hebben bij het uitvoeren van loco-regionale anesthesie, diepe sedatie en/of algemene anesthesie bij kritieke urgentie of kritieke ziekte, mits bekwaamheid en ervaring blijkt uit portfolio en monitoring van minstens cardiovasculair en respiratoir systeem door andere daartoe opgeleid gezondheidszorgbeoefenaar

Gegevensdeling

- **KB van 15 december 2024 over de toegang tot gezondheidsgegevens, BS 19 december 2024**
 - Zie art. 36 e.v. Kwaliteitswet m.b.t. toegang tot gegevens bijgehouden door andere gezondheidszorgbeoefenaar
 - Geïnformeerde toestemming patiënt
 - Schriftelijke of mondelinge toestemming, of afleiden uit akkoord patiënt voor gegevensuitwisseling zoals bedoeld in wetgeving eHealth-platform
 - Uitsluiting van toegang voor bepaalde gezondheidszorgbeoefenaar
 - Patiënt moet vooraf en met redelijke termijn laten weten aan verwerkingsverantwoordelijke
 - Ziekenhuis moet procedure beschrijven op website
 - Er moet therapeutische relatie zijn tussen patiënt en gezondheidszorgbeoefenaar
 - Geen toegang voor gezondheidszorgbeoefenaars die belast zijn met onderzoek patiënt zonder oogmerk om gezondheid patiënt te behouden, herstellen of verbeteren

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Aansprakelijkheid

■ Cass. 7 november 2024

- Cass. 5 september 2019: kwalificatie van veiligheidsinspanningsverbintenis om infectie te vermijden door HVB Brussel; meeste infecties onvermijdbaar, zelfs met optimale hygiënemaatregelen; voorziening op dit punt verworpen
- HvB Brussel opnieuw: inspanningsverbintenis
- Cass.: rechter ten gronde beslist o.b.v. gegevens van de zaak of een bepaalde verbintenis, *in casu* het vermijden van een ziekenhuisinfectie, een resultaats- of inspanningsverbintenis is

■ GwH 27 maart 2025, nr. 52/2025

- Art. 27 Wet Medische Ongevallen van 31 maart 2010
- Niet ongrondwettig dat Fonds voor medische ongevallen niet gebonden is aan zijn advies als een patiënt het vergoedingsvoorstel betwist en naar rechter stapt

Nieuw Burgerlijk Wetboek

- (Oud) Burgerlijk Wetboek 21 maart 1804
- **Wet van 13 april 2019 tot invoering van een Burgerlijk Wetboek en tot invoeging van boek 8 “Bewijs” in dat Wetboek, BS 14 mei 2019**
 - Boek 1. Algemene bepalingen
 - Boek 2. Personen, familie en relatievermogensrecht
 - Boek 3. Goederen
 - Boek 4. Nalatenschappen, schenkingen en testamenten
 - Boek 5. Verbintenissen
 - Boek 6. Buitencontractuele aansprakelijkheid
 - Boek 7. Bijzondere overeenkomsten
 - Boek 8. Bewijs
 - Boek 9. Zekerheden
 - Boek 10. Verjaring
- **Wet van 7 februari 2024 houdende boek 6 “Buitencontractuele aansprakelijkheid” van het Burgerlijk Wetboek, BS 1 juli 2024**
 - Inwerkingtreding op 1 januari 2025
 - Boek 6 van toepassing op feiten die tot aansprakelijkheid kunnen leiden en die zich hebben voorgedaan na de inwerkingtreding van deze wet

Overzicht Boek 6 BW

- **Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen**
- **Hoofdstuk 2. Feiten die tot aansprakelijkheid leiden**
 - Aansprakelijkheid voor eigen daad
 - Aansprakelijkheid voor andermans daad
 - Aansprakelijkheid voor zaken en dieren
- **Hoofdstuk 3. Oorzakelijk verband**
- **Hoofdstuk 4. Schade**
- **Hoofdstuk 5. Gevolgen van aansprakelijkheid**
- **Hoofdstuk 6. Bevel of verbod**
- **Hoofdstuk 7. Bijzondere aansprakelijkheidsregimes**
 - Aansprakelijkheid voor gebrekkige producten (overname Wet Productaansprakelijkheid 25 februari 1991)

Buitencontractuele en contractuele aansprakelijkheid

- Voorheen: samenloopverbod en quasi-immuniteit hulppersoon
- Nu: geen samenloopverbod en hulppersoon rechtstreeks aanspreekbaar (art. 6.3 BW)
- In medische aansprakelijkheidszaken *status quo*
 - Ook voorheen al uitzondering van strafrechtelijk misdrijf met zelfde resultaat als nu

Aansprakelijkheid eigen gedrag

- **Regel**

- Eenieder is aansprakelijk voor schade die hij door zijn fout aan een ander veroorzaakt (art. 6.5 BW)
- Eenieder: natuurlijke personen en rechtspersonen

- **Fout (art. 6.6 BW)**

- Schending wettelijke gebods- of verbodsregel
- Schending algemene zorgvuldigheidsnorm
 - Gedrag dat overeenkomt met dat van een voorzichtig en redelijk persoon in dezelfde omstandigheden geplaattst
 - Rekening houden met: 1° redelijkerwijze voorzienbare gevolgen van gedrag; 2° evenredigheid van risico dat schade zich voordoet, aard en omvang t.o.v. inspanningen en maatregelen nodig om schade te vermijden; 3° stand techniek en wetenschappelijke kennis; 4° eisen van goed vakmanschap en goede beroepspraktijken en 5° beginselen van goed bestuur en goede organisatie
- Geen subjectief bestanddeel/wetens en willens
 - Bijzondere regels voor minderjarigen en personen met geestesstoornis

Aansprakelijkheid eigen gedrag

▪ Fout

- Uitsluitingsgronden
 - Overmacht: onmogelijkheid om gedragsregel na te leven (art. 6.7 BW)
 - Specifieke gronden, bv. onoverwinnelijke dwaling en bevel wet/overheid (art. 8.8 BW)

▪ Schade

- Economische en niet-economische gevolgen van aantasting van juridisch beschermd persoonlijk belang (art. 6.24, lid 1 BW)
- Integrale schadeloosstelling (art. 6.30 BW)
- Indicatieve Tabel 2024

▪ Causaal verband

- Elk feit dat noodzakelijke voorwaarde is voor schade, is oorzaak – equivalentietheorie (art. 6.18, §1 BW)
- Evt. kansverlies (art. 6.22 BW)
- Uitzondering mogelijk indien verband tussen feit en schade dermate verwijderd is dat kennelijk onredelijk zou zijn schade toe te rekenen aan de persoon die wordt aangesproken (art. 6.18, §2 BW)
 - Rekening houden met onwaarschijnlijke karakter schade in licht van normale gevolgen van feit + omstandigheid dat feit niet op betekenisvolle wijze heeft bijgedragen tot ontstaan schade

Varia

- **Aansprakelijkheid van personen belast met toezicht op anderen (art. 6.13, lid 1 BW)**
 - Toezicht o.b.v. wettelijke/reglementaire bepaling, gerechtelijke/administratieve beslissing of contract om op globale en duurzame wijze de levenswijze te organiseren en te controleren van andere persoon
 - Weerlegbaar aansprakelijkheidsvermoeden: bewijs van geen toezichtsfout
- **Foutloze aansprakelijkheid aansteller (art. 6.14, §1 BW)**
 - Voor schade door aangestelde aan derden veroorzaakt tijdens en naar aanleiding van de uitoefening van zijn functie
 - Aansteller is diegene die voor eigen rekening in feite gezag over en toezicht op gedrag van een ander kan uitoefenen
- **Bewaarder van zaak is foutloos aansprakelijk voor schade veroorzaakt door gebrek in de zaak (art. 6.16 BW)**
 - Zaak is gebrekkig wanneer ze door één van haar kenmerken niet de veiligheid biedt die men in de gegeven omstandigheden mocht verwachten (vs. abnormaal kenmerk, cfr. productaansprakelijkheid: art. 6.45 BW)

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Vragen?

christophe.lemmens@uantwerpen.be

christophe.lemmens@dewallens-partners.be